

BRUSIO

Trais personas cumbattan per presidi

La vischnanca da Brusio tschertga in nov president u ina nova presidenta communal. *Arturo Plozza* ch'è al timun da Brusio cuntanscha la fin da quest onn sia ultima perioda d'uffizi. Sco che la chanzlia da Brusio communitescha han inoltrà fin ils 15 da settember trais personas lur candidatura per il presidi:

- Pietro Della Cà (PPS)
- Lucio Zala
- Sarah Zala

Ultra da quai ha la populaziun da Brusio era d'eleger a l'urna in nov cussegl communal cun totalmain otg commembers e commembras e dus suppleants u suppleantas. Unicamain en la fracziun da «Brusio Sotto» vegni a dar in cumbat electoral per in dals trais sez en suprastanza. La votaziun a l'urna ha lieu ils 29 d'october 2023. (cdm/rtr/fmr)

GRISCHUN

Resultats positifs dal nov rapport da las structurass communalas

Il rapport davart las structurass communalas è vegnì publicità mardi. Per gronda part cun resultats positifs. Adattaziuns da lescha u strategia na vegnan betg proponidas.

Il rapport davart las structurass communalas mussia per gronda part resultats positifs, scriva la regenza grischuna en ina comunicaziun:

- La situaziun organisatorica e finanziaria da las vischnancas fusiunadas sajan bunas.
- La consultaziun da la populaziun mussia ina cuntentientscha remartgaba da las abitantas e dals abitants.
- En tut las set vischnancas fusiunadas suenter il 2016 nua che la retschertga è vegnida fatga per l'emprima giada, chattassan ins er anc oz maioritads stabilas per las fusiuns.

Quai è il facit dal rapport che vegn tractà dal Cussegl grond en la sessiun da december.

Strategia «bottom up» anc adina realistica

La strategia ch'il chantun ha tschernì per las fusiuns da vischnancas – numnadamain che las singulas vischnancas duain votar davart ina fusiun – è tenor l'avis da la regenza l'unica via pratigabla en il Grischun. Ina midada da strategia n'è betg inditgada, era sche la dinamica da fusiun na vegn strusch pli a s'intensivar.

In pli bass pe da taglia

Ils quint annuals mussan tenor il rapport che las vischnancas sajan en ina situaziun finanziaria fitg buna. Quai malgrà grondas investiziuns en l'infrastructura communal da furmaziun, traffic, provediment e dismissa. La tema che la pandemia da corona haja ina influenza negativa sin ils quint annuals da las vischnancas, na saja betg daventada realitad. Tenor la regenza possia uschia il pe da taglia da las vischnancas fusiunadas vegnir concepì en moda attractiva.

Il conto per il retgav or da la vendita da terren nagina giustificaziun

Il conto per il retgav or da la vendita da terren è in conto d'impegn en l'agen chapital da la vischnanca politica. El sto vegnir alimentà suenter in'alienaziun da facultad d'utilisaziun (alps, pastgiras u guaud).

La regenza è da l'avis, ch'ins possia en il futur desister da far apports en quest conto, perquai che las vischnancas hajan savens difficultads. Entaifer in temp transitoric da 15 onns duajan ils contos existents vegnir consumads.

Refurma dal territori vegnida realisada cun success

Las 11 regions han remplazzà il 1. da schaner 2016 las 14 corporaziuns regionalas, ils 11 districts ed ils 39 circuls sco corporaziuns da dretg public. L'interrogaziun da las commembras e dals commembers da las conferenzas da las presidentas e dals presidents sco er dals mainagestiu da las regions demussia in maletg positiv da la concepziun actuala. (cdm/rtr/fmr)

LA CIFRA DAL DI

4931 kilos

paisa il pli grev zain da la baselgia da s. Martin a Cuir. El è vegnì construì dals frars Theus da Favugn l'onn 1898. Igl è era il pli grev zain da l'entir Grischun. Funtauna: Revista «Terra Grischuna». (fmr/sb)

«Jau n'hai anc betg decis»

En duas u trais emnas pudessi forsa dar ina candidatura grischuna per il Cussegl federal. Per il mument targlina Jon Pult dentant anc. Il socialdemocrat discorra cun anteriurs cussegliers federals e sa dumonda: «Vi jau quai? Pudess jau far il job e muventar la chaussa en la dretga direcziun?»

CLAUDIA CADRUVI/FMR

La NZZ menziunescha el. Il Tages-Anzeiger numna el. Radio e televisiun vegnan trasora cun ses num. Dapi che *Alain Berset* ha dà enconuscent sia demissiu sco cusseglier federal, vegn *Jon Pult* numnà sco successur pussaivel.

Ses num na croda betg gist sco emprim, ma bain tutina cuntinuadamain sco terz u quart candidat potenzial. En il fratemp han trais socialdemocrats fatg a savair ch'els veglian candidar – quatter socialdemocratas han ditg ch'ellas renunzian. Jon Pult targlina anc.

In pitschen test

«Jau hai fatg bleras ponderaziuns», di Jon Pult. «Ma jau n'hai anc betg decis. Jau sun en il process approfondì d'evaluaziun.» Durant la sessiun d'atun (redacziun: la sessiun dura fin ils 29 da settember) na crodia la decisiun segir anc betg, ma probabel avant las elecziuns naziunalas.

Questa sessiun saja per el in pau in test. Ina sessiun saja adina dira e stressanta. El veglia guardar co ch'el sa sentia a la fin. «Sch'ins less candidar ston ins numnadamain avair gust da la politica era cura ch'ins è il pli stanchel dal politisar.»

Duas dumondas impurtantas

«Sai jau far quest job bain avunda ch'jau vegn da muventar politicamain las chaussas en la dretga direcziun?» Quai saja en sazez la dumonda principala, di Jon Pult. Per chattar ora quai mainia el blers discurs cun anteriurs cussegliers federals u cusseglieras federalas u cun personas che hajan collavurà stretgamain cun la regenza. Ina segunda dumonda impurtant-

Jon Pult (36) è politicher e cussegliader da strategia e comunicaziun – e da lingua rumantscha. Fin uss hai dà pir in cusseglier federal rumantsch.

FOTO KEYSTONE/ALESSANDRO DELLA VALLE

ta saja, sch'el veglia insumma quai – per el persunalmain, per sia famiglia, per sia lètg.

PS grischuna fiss semtgada per nominaziun

Ils socialdemocrats grischuns avessan en mintga cas paschair da nominar Jon Pult per il cussegl federal, di il president da partida *Andri Perl*. Els spetgian uss sin sia decisiun.

Andri Perl è plain laud per las qualitads da ses collega da partida: Jon Pult timuneschia e communiteschia bain, haja ina vasta experientscha politica, reageschia bain en situaziuns imprevisas, enconuschia ils dossiers politics e sappia ir enturn bain cun la gliעד.

Urari ed aspirants

Sin champ federal ha la partida socialdemocratica il suandant urari: Fin ils 29 d'october pon las partidas chantunales inoltrar lur propostas. Ils 25 da november decida la fracziun tgi che vegn sin il ticket. Ils 13 da december elegia l'Assamblea federala il Cussegl federal.

Fin uss aspiraschan *Matthias Aebischer* da Berna, *Daniel Jositsch* da Turitg e *Mustafa Atici* da Basilea per la successiun dad Alain Berset. Tar las personas che pondereschan anc tutgan sper Jon Pult per exempel *Beat Jans*, *Cédric Wermuth*, *Mattea Meyer*, *Jean-François Steiert*, *Eva Herzog* u *Tamara Funicello*.

FAVUGN

Ir cun art amez il plazzal

Cun in'acziun d'art speziala festivescha ina da las grondas interpresas da construcziun en il Grischun – la HEW da Cuir – si'existenza dapi 85 onns. Ella vegn ad ir quest atun cun grondas banderolas d'art grischun sin ils plazzals.

En occasiun da ses giubileum dad 85 onns ha l'interpresa da construcziun HEW envidà l'emna passada set artistas ed artists en ses lavuratori-deposit a Favugn. Là han las artistas e l'artist realisà al lieu lur ovras, inspiradas da la branscha e da materialias da construcziun.

Da la partida tar quest'acziun èn stads artists ed artists cun lioms grischuns e rumantschs: *Esther Schena*, *Gudelia Kobelt*, *Denise Haschke*, *Yvonne Gienal*, *Svenja Gansner*, *Annatina Dermont* e *Gianin Conrad*. Uschià ha p.ex. *Esther Schena* fatg sin las tipicas aissas d'armar (Schalttafel) stampas serigraficas. *Annatina Dermont* ha realisà cun tavlas da plazzal (Stegplatten) ina gronda sculptura sco in puzzle. Ed *Yvonne Gienal* ha fatg sin las medemas plattas gronds maletgs en alv e nair cun buls che regordan a structura da crappa duvrada en la construcziun. Gievgia passada è stada a Favugn ina preschentaziun da las ovras.

Cun banderolas sin ils plazzals

En in proxim pass vegn il fotograf *Matthias Kunfermann* a fotografar tut las ovras realisadas a Favugn. La grafica *Anna Stoffel* realischa silsuenter placats cun quels maletgs – sin grondas banderolas da plazzals. Quels bategls vegn l'interpresa HEW a pender quest atun sin ses plazzals da construcziun.

L'interpresa HEW che po festivar quest onn ses 85avel giubileum ha annunzià durant il mais d'avust ina midada en sia fatschenta. *Thomas Roth*, descendent da la famiglia ch'aveva fundà il 1938 la HEW, ha surdà la maioritad da las aczias a trais commembers da la direcziun: *Rolf Bühler*, *Ciril Disch* e *Marcel Kunfermann*. Tar l'interpresa HEW lavuran actualmain radund 200 emploiadas ed emploiads en sis differentas sedias, tranter auter era en las regions Partenz ed Engiadina. (fmr/dat)

L'artista Yvonne Gienal prepara in da ses buls.

Il fotograf Matthias Kunfermann ha inscenà l'ovra dad Esther Schena – per la fotografar e lura realisar ordlunder banderolas per ils plazzals da construcziun.

L'artist Gianin Conrad (dretg) inscenescha gist sez las puntanadas.

FOTOS MATTHIAS KUNFERMANN